

Justis- og
beredskapsdepartementet

Tildelingsbrev 2026

Kriminalomsorgen

19. desember 2025

INNHold

1. Innledning	2
2. Hovedutfordringer og prioriteringer	4
3. Mål og rapportering for 2026	5
3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff	6
3.2. Mål 2: Økt utlåsingstid og redusert omfang av isolasjon	8
3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet	11
3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen	13
3.5. Tverrsektorielt samarbeid og øvrig rapportering	15
4. Styring og kontroll	19
4.1. Internkontroll	19
4.2. Sikkerhetsstyring	20
4.3. Langsiktig utvikling, forbedring og effektivisering	21
4.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet	21
4.5. Fellesføringer fra Regjeringen	22
5 Rapportering i 2026	24
5.1. Styringsdialogen	24
6 Budsjettrammen og fullmakter for 2026	26
6.1. Budsjettrammen	26
6.2. Fullmakter 2026	27

1. Innledning

Vi viser til Prop. 1 S (2025–2026) Justis- og beredskapsdepartementet og Innst. 6 S. (2025–2026).

Tildelingsbrevet er utarbeidet på bakgrunn av Stortingets endelige budsjettvedtak av 17. desember 2025 og presenterer de økonomiske rammene for virksomheten i 2026, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 7 og Bestemmelser om økonomistyring i staten punkt 1.5.

For 2026 gjelder disse overordnede målene for justis- og beredskapssektoren:

Kriminalomsorgen skal særlig bidra til å nå følgende overordnede mål:

- Rettssikkerhet
- Trygghet i samfunnet
- Godt og tilgjengelig lovverk
- Lav kriminalitet

De virksomhetsmål, styringsparametere, resultatkrav og oppdrag som fremkommer i kapittel 3 i dette tildelingsbrevet vil være førende for departementets oppfølging av kriminalomsorgen i 2026.

Justis- og beredskapsdepartementet (JD) understreker at tildelingsbrevet ikke er uttømmende for hvilke oppgaver kriminalomsorgen skal utføre. Utover de prioriteringer og krav som omtales i tildelingsbrevet, legger departementet til grunn at den løpende virksomheten videreføres innenfor de føringer som følger av hovedinstruksen for kriminalomsorgen, samt øvrig regelverk og instruks.

Departementet forutsetter at oppdrag gitt gjennom tildelingsbrev og supplerende tildelingsbrev fra tidligere år, og som ikke er avsluttet, ferdigstilles selv om de ikke er omtalt i dette tildelingsbrevet.

KDI har et selvstendig ansvar for å informere departementet om vesentlige risikoer og/eller avvik knyttet til virksomhetens oppgaver og fremme forslag til mulige korrigerende tiltak, jf. pkt. 2.3.2 i Bestemmelser om økonomistyring i staten. Virksomhetsleder skal varsle

departementet umiddelbart dersom det oppstår kritisk risiko eller alvorlig svikt i resultatoppnåelsen, eller ved hendelser som kan medføre politisk og/eller større offentlig oppmerksomhet.

2. Hovedutfordringer og prioriteringer

Kriminalomsorgen skal bidra til trygghet i samfunnet ved å gjennomføre straff på en måte som motvirker nye lovbrudd og fremmer tilbakeføring til samfunnet. Kriminalomsorgen skal fortsette sitt arbeid med kvalitetsutvikling, for å gi domfelte en god og tilpasset straffegjennomføring. Kriminalomsorgen skal forberede den innsatte på livet etter endt straffegjennomføring ved gradvis tilvenning, gjennom å legge til rette for progresjon til mer åpne straffegjennomføringsformer, både i og utenfor fengsel.

Det er behov for å jobbe kontinuerlig med å redusere omfanget av innlåsing og isolasjon, som flere tilsynsrapporter viser. Innsatte kan i praksis tilbringe store deler av døgnet alene på cellen, med sterkt begrenset tilgang til meningsfull menneskelig kontakt. Isolasjon kan skyldes vedtak om utelukkelse, domstolenes kjennelser om fullstendig isolasjon under varetekt, bruk av sikkerhetscelle eller sikkerhetsseng, eller innlåsing uten formelt grunnlag. Dette kan ha alvorlige konsekvenser for innsattes psykiske helse og tilbakeføring til samfunnet. Kriminalomsorgen skal ha som mål å øke tiden de innsatte er utenfor cellen, og å redusere isolasjon og bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng i fengslene.

En økende andel av innsatte i fengsel har flere og mer sammensatte behov, og er dømt for mer alvorlig kriminalitet og dømmes til lengre straffer. Kriminalomsorgen skal i 2026 ha en særlig oppmerksomhet på å gi innsatte med psykiske lidelser og ruslidelser et godt og forsvarlig tilbud.

Bygningsmassen i fengselsporteføljen har et stort vedlikeholdsetterslep, og tilfredsstillende ikke kravene til en moderne kriminalomsorg. Kriminalomsorgen skal følge opp igangsatte prosjekter for nytt kvinnefengsel på Bredtveit og nytt fengsel på Grønland (som del av nytt Oslo fengsel), samt utredninger av nye fengsler og kapasitet i ungdomsenheter. Dette vil også bidra til å bedre tilbudet til innsatte, og redusere omfanget av isolasjon.

Kriminalomsorgsdirektoratet (KDI) rapporterer om vedvarende bemanningsutfordringer, særlig i fengslene. Selv om det er gitt midler til økt bemanning de siste årene, er det for eksempel krevende å erstatte fengselsbetjenter som slutter, og det er ofte for få kvalifiserte søkere til utlyste stillinger. Perspektivmeldingen peker på knapphet på arbeidskraft som en hovedutfordring for norsk økonomi i tiårene fremover, noe som også rammer kriminalomsorgen. Kriminalomsorgen skal sikre tilstrekkelig bemanning og kompetanse, herunder vurdere kompetansebehovet i fengslene og om det er hensiktsmessig å styrke bemanningen ved også å ansette andre enn de som har gjennomført fengselsbetjentutdanning, jf. Meld. St. 31 (2024-2025). Kriminalomsorgens høgskole og utdanningssenter (KRUS) skal legge til rette for utviklingen med å sikre tilstrekkelig kompetanse. Styrket kompetanse, inkludert innføring av ordinær bachelor i kriminalomsorgen (fra 2027), vil kreve god planlegging. KDI og KRUS skal legge til rette for en vellykket implementering.

Det har de siste årene vært en negativ utvikling når det gjelder kriminaliteten blant barn og unge, med en liten gruppe barn og unge som begår gjentatt og alvorlig kriminalitet. Flere av disse er under kriminell lavalder. Barn og unge er i en utsatt situasjon når de varetektsfengsles eller skal gjennomføre straff. Arbeidet med å utvide kapasiteten ved Ungdomsenhet øst og utredning av behov for nye, permanente ungdomsenheter skal også prioriteres. Mange innsatte som overføres fra ungdomsenhetene til et ordinært fengsel ved fylte 18 år, opplever overgangen som belastende. Unge voksne som innsettes direkte i ordinære fengsler, vil også kunne ha behov for en særlig tilpasset straffegjennomføring. Kriminalomsorgen skal prioritere arbeidet med barn og unge og ivareta barnas særskilte rettigheter.

Lang ventetid mellom lovbrudd og reaksjon kan være en stor belastning for unge lovbrutere, fornærmede og pårørende, og kan utgjøre en risiko for at ungdommen begår nye lovbrudd. En rask straffesaksbehandling kan bidra til å hindre tilbakefall og rekruttering til kriminelle nettverk. I 2025 er det etablert hurtigspor for raskere behandling av straffesaker der gjerningspersonen er under 18 år i Agder, Oslo, Vest og Øst politidistrikt, og i 2026 utvides innsatsen til Sør-Vest, Sør-Øst og Trøndelag politidistrikt. Det er viktig å se implementeringen av hurtigspor i de ulike politidistriktene i sammenheng. Kriminalomsorgen skal legge til rette for en rettssikker og effektiv saksbehandling i egen etat og mellom aktørene i straffesakskjeden. Kriminalomsorgen skal også bidra inn i samarbeidet om gjennomføring av hurtigspor.

Kriminalomsorgens internkontroll skal sikre at virksomheten drives effektivt, i tråd med lover, regler og god forvaltningsskikk. Dersom det avdekkes avvik skal kriminalomsorgen påse at korrigerende tiltak settes inn, og virksomheten skal redegjøre for eventuelle vesentlige avvik og iverksatte forbedringer. KDI skal sørge for at kriminalomsorgen i 2026 styrker sin internkontroll, og prioritere arbeidet med rutiner og systemer som blant annet skal sikre fortløpende dokumentasjon av bruk av utelukkelse, tvangsmidler og kontrolltiltak, inkludert løpende vurderinger og oppfølging av de innsatte. Direktoratet skal styrke arbeidet med å utvikle statistikk og kunnskap på feltet, herunder hvilke tiltak og straffegjennomføringsformer som fungerer godt og hvordan effekten kan måles.

Kriminalomsorgen må innrette sin virksomhet etter budsjetttrammene for 2026, på en måte som understøtter forsvarlig straffegjennomføring. Kriminalomsorgen skal i 2026 fortsette arbeidet med å redusere risikoen for manglende IKT-sikkerhet og informasjonssikkerhet. Departementet fremhever også viktigheten av framdrift i KODA-prosjektet.

3. Mål og rapportering for 2026

KDI skal levere informasjon om bruker- og samfunnseffekter, samt etatens prioriteringer av ulike mål og tiltak for å nå disse.

KDI skal i tertialrapportene, på bakgrunn av risikovurdering, orientere om utfordringer som påvirker oppnåelse av mål og resultater.

3.1. Mål 1: Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff

Det er et overordnet mål at domfelte ikke begår ny kriminalitet, men kommer i jobb eller utdanning etter gjennomført straff. Forebygging av tilbakefall til kriminalitet er et felles ansvar på tvers av sektorer og forvaltningsnivåer. Kriminalomsorgen har ansvar for å legge til rette for et godt samarbeid med andre sektorer, jf. straffegjennomføringsloven § 4. Kriminalomsorgen skal legge til rette for at den innsatte får kontaktet en advokat i de sakene der den innsatte har en rett til advokatbistand etter rettshjelpsloven.

Samarbeidet skal bidra til å dekke domfelte og innsattes behov og fremme deres tilpasning til samfunnet. I 2026 skal kriminalomsorgen særlig rette oppmerksomhet mot oppfølging av innsatte med alvorlige psykiske lidelser og ruslidelser, samt domfelte barn og unge. Kriminalomsorgen må påberegne å bidra i arbeidet med å følge opp tiltakene og ambisjonene i Meld. St. 23 (2022–2023) Opptappingsplan for psykisk helse (2023-2033).

Godt samordnet tilbakeføringsarbeid og forebygging av ny kriminalitet krever et tilrettelagt og individuelt tilpasset tilbud under straffegjennomføring, både i fengsel og i samfunnet. Hensiktsmessig progresjon i straffegjennomføringen til den enkelte domfelte er viktig for å redusere tilbakefall til kriminalitet. Kriminalomsorgen skal videre legge til rette for et godt samarbeid med barn og familie av domfelte, blant annet gjennom barneansvarlige ved fengsels- og friomsorgsenheter.

KDI skal videreføre samarbeidet med andre direktorater og sektorer for å sikre at innsatte i fengsel mottar velferdstjenester i henhold til rettigheter og behov.

VIRKSOMHETSMÅL 1	Domfelte lever et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff
Rapportering	Årsrapport
I årsrapporten skal KDI gi en overordnet beskrivelse av måloppnåelsen. KDI skal i årsrapporten gi sin vurdering av kvaliteten på arbeidet som gjøres i straffegjennomføringen med å forebygge ny kriminalitet. JD ønsker en vurdering av forvaltningssamarbeidet og kartlegging, av domfeltes behov og ressurser, samt etatens bruk av kartleggingene (BRIK).	

STYRINGSPARAMETER 1	Prosent tilbakefall
Rapportering	Årsrapport
Tilbakefall til ny kriminalitet er en indikasjon på om ansvarlige sektorer og forvaltningsnivåer jobber godt og riktig med forebyggende tiltak og tilbakeføring, og om samfunnet får den ønskede effekten i form av at flere går fra straffegjennomføring til en kriminalitetsfri tilværelse i frihet. JD ber KDI beskrive og vurdere utviklingen i tilbakefallsprosenten, definert som nye dommer innen to og fem år etter endt straffegjennomføring. KDI skal ta utgangspunkt i en lengst mulig tidsserie. Tall og	

vurderinger bør også skille mellom lovbruddstyper, type straffereaksjoner og former for straffegjennomføring. Ev. vurderinger av effekten på risikoen til tilbakefall skal ta utgangspunkt i sammenlignbare grupper.

STYRINGSPARAMETER 2	Progresjon
Rapportering	Årsrapport
KDI skal i årsrapporten beskrive arbeidet med å sikre en hensiktsmessig og forsvarlig progresjon i straffegjennomføringen. I beskrivelsen skal det inngå relevant statistikk og en vurdering av i hvilken grad kriminalomsorgen når målsettingen om at domfelte ikke skal gjennomføre straff på et høyere sikkerhetsnivå enn nødvendig. Framstillingen skal i størst mulig grad inkludere indikatorer som viser domfeltes overganger til mindre eller mer restriktive soningsformer. Hensikten med indikatorene er å få innsikt i hvor godt domfelte tilpasser seg og utvikler seg gjennom straffegjennomføringen.	

STYRINGSPARAMETER 3	Andel fengselsdøgn med aktivitet
Rapportering	Årsrapport
Resultatkrav	85 %
Flere innsatte må få et aktivitetstilbud som i størst mulig grad bidrar til å fremme et kriminalitetsfritt liv etter gjennomført straff. KDI skal rapportere om andelen arbeid, utdanning, programvirksomhet og andre aktivitetstiltak, og beskrive utviklingen i aktivitet de siste ti år. KDI skal også vurdere kvaliteten på aktiviteten.	

STYRINGSPARAMETER 4	Ivaretagelse av innsatte og domfelte med psykiske lidelser og rusproblemer
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal gi en vurdering av omfanget og utviklingen i tilbudet til innsatte og domfelte med psykiske lidelser og ruslidelser med utgangspunkt i tilgjengelig nøkkeltall/statistikk de siste årene. Vurderingen må se hen til kvaliteten på tilbudet som er gitt.	

OPPDRA 1	Videreføring av forvaltningssamarbeid om velferdstjenester til innsatte og domfelte
Rapportering	Årsrapport
KDI skal sammen med Helsedirektoratet, Arbeids- og velferdsdirektoratet, Utdanningsdirektoratet og Husbanken fortsette arbeidet for å videreutvikle samarbeidsstrukturen og stille nødvendige ressurser til utviklingsarbeid for helse-, utdannings- og velferdstjenester til innsatte i norske fengsler. KDI har koordineringsansvaret for dette arbeidet. Formålet er å sikre at innsatte i fengsel mottar tjenester i henhold til sektorlovverk, basert på kunnskap om målgruppenes behov og rettigheter, og ev. utvikling av nye tjenester eller løsninger.	

STYRINGSPARAMETER 5	Ivaretagelse av mindreårige og unge voksne
Rapportering	Årsrapport
KDI skal rapportere på omfang av mindreårige i fengsler for voksne, og i hvilken grad hensynet til barnets beste har blitt ivare tatt ved plasseringene. KDI skal gi en vurderingen av det kvalitative arbeidet for å ivareta mindreårige, samt unge voksne i aldersgruppen 18 – 24 år.	

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S1	Statistikk over antall behovs- og ressurskartlegginger (BRIK)	Årsrapport

3.2. Mål 2: Økt utlåsingstid og redusert omfang av isolasjon

Begrenset tilgang til fellesskap med andre innsatte og redusert utlåsingstid kan medføre at innsatte blir isolert og kan få isolasjonsskader. Med begrepet «isolasjon» menes i denne sammenhengen situasjoner hvor innsatte er innelåst alene i en celle store deler av døgnet. Slik isolasjon kan være et resultat av kriminalomsorgens vedtak om utelukkelse, domstolens kjennelser om utelukkelse under varetekt (også kalt «fullstendig isolasjon»), kriminalomsorgens vedtak om bruk av sikkerhetscelle eller sikkerhetsseng eller omfattende innlåsing uten formelt grunnlag.

Som det fremgår av flere ulike tilsynsrapporter, og Sivilombudets særskilte melding til Stortinget om innlåsing og faktisk isolasjon fra mars 2025, er det behov for at kriminalomsorgen jobber kontinuerlig med å øke utlåsingstiden og redusere omfanget av isolasjon i fengslene.

Kriminalomsorgen skal fremme aktivitet og fellesskap mellom innsatte, og redusere omfanget av isolasjon. Det er en målsetting at alle innsatte som deltar i ordinært fellesskap skal ha mulighet til å være ute av cellen sin i minimum åtte timer hver dag. Innsatte som av ulike grunner ikke deltar i ordinært fellesskap skal tilbys *mer enn* to timer meningsfull kontakt med andre personer hver dag. Innlåsing som følge av bygnings- og bemanningsmessige forhold skal så langt mulig ikke finne sted. Kriminalomsorgen skal føre en offentlig tilgjengelig statistikk i tråd med styringsparameterne.

VIRKSOMHETSMÅL 2	Økt utlåsingstid og redusert omfang av isolasjon
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal til annen tertialrapport vurdere risikoer for at etaten ikke når fastsatte mål, og redegjøre for eventuelle tiltak for å sikre måloppnåelse. Årsrapporten skal videre gi en samlet beskrivelse av de forhold som påvirker arbeidet med å sikre økt utlåsingstid og tilbud om meningsfull menneskelig kontakt. Beskrivelsen skal inkludere bruk av tvangsmidlene sikkerhetscelle og sikkerhetsseng, siden disse virkemidlene også kan føre til isolasjon.	

STYRINGSPARAMETER 6	Utlåsingstid
Rapportering	Årsrapport
Resultatkrav	Utlåsingstiden skal øke i 2026
KDI skal gi en vurdering av utlåsingstid i fengslene for innsatte som deltar i ordinært fellesskap, basert på tilgjengelige nøkkeltall/statistikk. Det skal fremgå hvor mange innsatte, og andel innsatte som får tilbud om mindre enn åtte timer utlåsingstid. Det skal også fremgå dersom noen innsatte i denne gruppen skulle få tilbud om mindre enn fire timer utlåsingstid.	

STYRINGSPARAMETER 7	Utelukkelse
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal redegjøre for utviklingen i bruken av kriminalomsorgens vedtak om utelukkelse fra fellesskap med andre innsatte. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk på antall vedtak, lovgrunnlag for utelukkelse, varighet i antall dager	

og antall personer. Andelen innsatte som er utelukket som følge av at de selv velger å avstå fra fellesskapet skal synliggjøres.

KDI skal også redegjøre for utviklingen i domstolenes kjennelser om utelukkelse under varetekt (også kalt «fullstendig isolasjon»). Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk.

STYRINGSPARAMETER 8	Sikkerhetscelle og sikkerhetsseng
Rapportering	Tertialvis og årsrapport
KDI skal redegjøre for utviklingen i bruken av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng. Vurderingen skal ta utgangspunkt i tilgjengelige nøkkeltall/statistikk på antall vedtak, lovgrunnlag for bruk av sikkerhetscelle og sikkerhetsseng, varighet i antall dager og antall personer. Innsatte som plasseres på sikkerhetsseng og sikkerhetscelle skal følges tett opp av ansatte. KDI skal redegjøre for arbeidet med å tilby meningsfull menneskelig kontakt ovenfor denne gruppen. Årsrapporten skal også redegjøre for arbeidet med å avvikle bruken av sikkerhetsseng.	

STYRINGSPARAMETER 9	Meningsfull menneskelig kontakt
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
Resultatkrav	Innsatte som av ulike grunner ikke deltar i ordinært fellesskap skal tilbys <i>mer enn</i> to timer meningsfull kontakt med andre personer hver dag.
Innsatte som av ulike grunner ikke deltar i ordinært fellesskap skal tilbys <i>mer enn</i> to timer meningsfull kontakt med andre personer hver dag. KDI skal redegjøre for arbeidet med dette tilbudet. Vurderingen skal baseres på tilgjengelige nøkkeltall/statistikk. Videre skal direktoratet redegjøre for sin vurdering av omfanget av utelukkelse og isolasjon opp mot den standarden som er nedfelt i Mandela-reglene. I årsrapporten skal KDI også vurdere kvaliteten på tilbudet om meningsfull menneskelig kontakt.	

OPPDRAK 2	Plan for iverksettelse av Prop. 165 L (2024-2025)
Rapportering	Tertialvis
I Prop. 165 L (2024–2025) foreslås det lovendringer for å redusere omfanget av isolasjon i fengslene. JD ber direktoratet om å utarbeide en plan for iverksettelse av lovendringene som foreslås. Planen skal sikre at forutsetningene er på plass både for å gi et tilbud i fengslene i tråd med lovforslaget, og for å ha tilstrekkelig informasjon og internkontroll for etterlevelse. Direktoratet redegjør for hovedlinjene i planen i rapporteringen for første tertial og leverer planen i rapporteringen for andre tertial.	

KDI bes i tillegg rapportere på følgende, og gi en vurdering av utviklingen:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S2	Statistikk over bruk av tvangsmidler	Årsrapport
S3	Statistikk over antall selvmord	Andre tertial og årsrapport
S4	Statistikk over antall selvmordsforsøk og selvskading	Andre tertial og årsrapport

3.3. Mål 3: Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet

En effektiv straffesakskjede forutsetter god samhandling mellom aktørene, effektive arbeidsverktøy og tilstrekkelig kapasitet i alle ledd. Dette for raskt å iverksette avsagte dommer, at varetektsfengslinger skjer innenfor fristene og soningskøene holdes på et stabilt lavt nivå. God utnyttelse av kapasitet, og et godt samarbeid med politi, påtalemyndighet og øvrige myndigheter, skal bidra til dette. Det vil også være avgjørende med god kapasitetsplanlegging, bl.a. gjennom utredninger og utarbeidelse av prognoser og langtidsplanlegging for fremtidig behov for straffegjennomføringskapasitet. KDI skal ha oversikt over kapasitetsbehov i kriminalomsorgen og behovet for utdanning av personell fra KRUS. Dette skal være grunnlag i KDIs vurderinger av økonomiske og administrative kostnader av foreslåtte tiltak og i den langsiktige planleggingen i etaten.

Kriminalomsorgen skal overføre utenlandske domfelte til videre straffegjennomføring i opprinnelseslandet der dette er mulig. Dette arbeidet skal ha høy prioritet i 2026. Domfelte som har begått alvorlig kriminalitet, skal ha høyeste prioritet ved innkalling til gjennomføring av straff.

VIRKSOMHETSMÅL 3	Kapasiteten i kriminalomsorgen er effektivt utnyttet
Rapportering	Årsrapport
KDI skal gi en kort beskrivelse av kapasitetsbehov sett opp mot prognoser, vurdere risiko for manglende måloppnåelse og redegjøre for ev. risikoreduserende tiltak. KDI skal også gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 10	Kapasitetsutnyttelse og soningskø
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal redegjøre for kapasitetsutnyttelsen i fengslene for høyt og lavere sikkerhetsnivå og for bruk av elektronisk kontroll. Det er en ambisjon at straffegjennomføringen skal	

påbegynnes senest 60 dager etter at rettskraftig dom er mottatt i kriminalomsorgen. KDI skal redegjøre for utvikling av soningskø og skal i årsrapporten gi en kvalitativ vurdering av utviklingen som har vært og prognoser for fremtidig utvikling.

Rapporteringskrav 1	Nytt IKT-system i kriminalomsorgen, KODA
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
KDI skal rapportere overordnet på tid, kost og kvalitet i henhold til målene i KDIs prosjektplan.	

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S5	Oversikt med nøkkeltall, jf. vedlagt mal	Tertialvis og årsrapport
S6	Soningsoverføringer (hvilke land det soningsoverføres til og fra, der det er aktuelt)	Årsrapport

OPPDRAG 3	Utvidelse av Romerike fengsel, Ungdomsenhet øst
Rapportering	Tertialvis og årsrapport
Ungdomsenhet øst på Eidsvoll skal utvides med seks plasser, jf. tildelingsbrev til kriminalomsorgen i 2024 og 2025. Tilbudet skal være i tråd med barnekonvensjonen og gjeldende regelverk, og etableres i samarbeid med helse- og velferdstjenestene som vil utgjøre ungdomsenhetens tverretatlige team, og med importtjenestene; fengselshelsetjeneste og undervisning.	

OPPDRAG 4	Implementering av bachelor i straffegjennomføring
Rapportering	Andre tertial og årsrapport
Det er behov for å videreutvikle kompetansen i kriminalomsorgen. KDI bes om å planlegge og sikre en vellykket implementering av en ordinær ulønnet bachelor i straffegjennomføring med oppstart høsten 2027. Det vises til tiltak i Meld. St. 31 (2024–2025) og omtale i Prop. 1 S (2025–2026).	

OPPDRAG 5	Bemanning i fengsler
Rapportering	16. oktober 2026
KDI bes om å gjøre en samlet vurdering av bemanningssituasjonen i fengslene opp mot måloppnåelse for de ulike virksomhetsmålene. Direktoratet skal også redegjøre for relevante tiltak som er iverksatt og effekt av disse. Videre skal det synliggjøres hvilke erfaringer og praksiser som kjennetegner «beste praksis» og områder med velfungerende	

drift sammenlignet med områder med større utfordringer, og analysere hvilke faktorer som påvirker bemanningsbehov og kostnadseffektivitet. Videre skal KDI vurdere muligheter for forbedringer i oppgaveløsning og kompetansebruk som kan bidra til god ressursutnyttelse og økt rekruttering, i tråd med mål og tiltak i Meld. St. 31 (2024–2025).

3.4. Mål 4: Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen

Straffen skal gjennomføres på en måte som motvirker planlegging og gjennomføring av nye straffbare handlinger, og straffegjennomføringen skal være sikkerhetsmessig forsvarlig. Dette er avhengig av tilstrekkelig og riktig bemanning. Kriminalomsorgen skal legge til rette for god reintegrering til samfunnet av terrordømte og andre radikalisererte innsatte, samt hindre at innsatte radikaliserer andre innsatte.

For å ivareta sikkerheten for både innsatte og ansatte, skal kriminalomsorgen gjennomføre nødvendige kontrolltiltak og arbeide for digitale løsninger som bidrar til å øke sikkerheten. Et forsvarlig sikkerhetsnivå bidrar til å hindre rømning og brudd på vilkårene for straffegjennomføringen, herunder at innsatte og domfelte begår ny kriminalitet. Innsatte og domfelte med tilhørighet til kriminelle miljøer stiller særlige krav til kriminalomsorgens vurderinger.

VIRKSOMHETSMÅL 4	Sikkerheten ivaretas i kriminalomsorgen
Rapportering	Årsrapport
KDI skal vurdere risiko for at målet ikke nås og redegjøre for eventuelle tiltak som settes i verk for å sikre måloppnåelse. Videre skal KDI gi en kort og overordnet beskrivelse av hvordan virksomhetens aktiviteter og resultater har påvirket målet.	

STYRINGSPARAMETER 11	Utvikling i sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen
Rapportering	Årsrapport
KDI bes om å presentere sikkerhetstilstanden i kriminalomsorgen, både i fengsel og for straffegjennomføring i samfunnet. Det sentrale aspektet i vurderingen skal være samfunnssikkerheten, men også sikkerhetssituasjonen for innsatte, domfelte og ansatte i både kriminalomsorgen og samarbeidende etater skal omtales. Straffbare forhold begått under straffegjennomføring bør også inkluderes i vurderingen til KDI. Omtalen skal baseres på tilgjengelig statistikk og inkludere statistikk på antall gjennomførte kontroller og beslag av ulovlige gjenstander og narkotika. Der det er mulig skal tall sammenliknes med tilsvarende tall de siste ti årene. KDI skal videre gi en vurdering av vesentlige utfordringer og risikoer for radikalisering under straffegjennomføringen og mulige tiltak og en ev. vurdering av effekten av tiltakene.	

KDI skal i tillegg rapportere og vurdere utviklingen på følgende:

STATISTIKK		Rapporteringsfrekvens
S7	Statistikk over tilfeller av vold og trusler mellom innsatte og mot ansatte i kriminalomsorgen.	Årsrapport
S8	Statistikk over antall fremmedkrigere og andre domfelte som er under straffegjennomføring etter brudd på terrorlovgivningen.	Årsrapport

3.5. Tverrsektorielt samarbeid og øvrig rapportering

Kriminalomsorgsdirektoratet skal, i samarbeid med Politidirektoratet, forberede overføring av driftsansvaret for driften av Trandum utlendingsinternat, jf. supplerende tildelingsbrev nr. 13 2025– Forberede overføring av driftsansvaret for politiets utlendingsinternat, som er gitt virksomhetene.

OPPDRA 6	Kjernegruppe for utsatte barn og unge (KUBU)
Rapportering	Årsrapport
KDI skal støtte opp om mål og ambisjoner for departementenes Kjernegruppe for utsatte barn og unge (KUBU). De prioriterte temaene barne- og ungdomskriminalitet og psykisk helse videreføres i 2026. KDI skal aktivt bidra i tverrsektorielle samarbeid og samordnet innsats rettet mot utsatte barn og unge. Direktoratet skal særskilt forplikte seg til å samarbeide og dele informasjon på tvers av sektorgrenser og forvaltningsnivåer i arbeidet om barn og unge som er i fare for å bli rekruttert inn i kriminalitet eller allerede er det. Direktoratene skal samarbeide om eventuelle felles satsingsforslag og omprioriteringer på tvers av etatene inn mot 2027-budsjettet. Bufdir har ansvar for å koordinere og lede etatssamarbeidet.	

OPPDRA 7	Utredning av roller og ansvar i forebygging av barne- og ungdomskriminalitet
Rapportering	Frist for delleveranse 1: oktober 2026 Frist for delleveranse 2: juni 2027
<i>Etatssamarbeidet for utsatte barn og unge skal utrede roller og ansvar på statlig, kommunalt og fylkeskommunalt nivå knyttet til barn og unge som står i fare for å begå, utnyttes til eller har begått kriminalitet. Utredningen skal omfatte en helhetlig oversikt og vurdering av hvordan ansvar, oppgaver, og virkemidler er regulert og organisert, med sikte på å identifisere eventuelle overlapp, uklarheter eller mangler i oppfølgingen av barn og unge i risikozonen, samt deres familier. Utredningen skal videre vurdere om gjeldende reguleringer er tilstrekkelig tydelige og helhetlige, og om det er behov for forenklinger eller justeringer i regelverket for å tydeliggjøre, samle eller styrke det kriminalitetsforebyggende ansvaret. Som en del av utredningen skal det foreslås tiltak som kan bidra til å styrke koordineringen der det i dag finnes mangler.</i>	

Rapporteringskrav 2	Bedre informasjonsdeling
Rapportering	Tertialvis og årsrapport
Det er behov for konkrete tiltak for å tilrettelegge for mer deling av informasjon innenfor dagens hjemler, for å forebygge og bekjempe barne- og ungdomskriminalitet. Direktoratet må derfor, i samarbeid med velferdstjenestene og aktører i straffesakskjeden, tilrettelegge for slik deling av informasjon. Direktoratet skal vurdere hvilke tiltak som kan være aktuelle for å fremme mer informasjonsdeling, og gjennomføre disse. Det vises for øvrig til kapittel 8 i Justis- og beredskapsdepartementets veileder om taushetsplikt, opplysningsrett og opplysningsplikt i forvaltningen.	

OPPDRA 8	Oppfølging i direktoratsgruppen av Opptrappingsplan mot vold og overgrep mot barn og vold i nære relasjoner (2024–2028)
Rapportering	Årsrapport
Direktoratsgruppen om vold i nære relasjoner og vold og overgrep mot barn skal samarbeide om oppfølgingen av følgende tiltak i Opptrappingsplanen i 2026: - Sørge for at kunnskap om avvergeplikt, taushetsplikt og opplysningsplikt inngår i kompetansetiltak for relevante sektorer (tiltak 6) - Videreutvikle samarbeidet med frivilligheten i arbeidet mot vold i nære relasjoner (tiltak 9) - Arbeide for å øke kunnskapen i befolkningen om vold og overgrep og om konsekvenser av vold og overgrep (tiltak 39) - Legge til rette for bedre koordinering av kampanjer og annet holdningsskapende arbeid for å forebygge vold og overgrep (tiltak 40)	

OPPDRAK 9	Delta i tverrsektorielt arbeid for å styrke de eksisterende tjenestene i arbeidet med barn og unge som utøver vold og skadelig seksuell atferd
Rapportering	Årsrapport
Direktoratet skal fortsette å delta i det tverrsektorielle arbeidet med å styrke de eksisterende tjenestene i arbeidet med barn og unge som skader andre. Arbeidet ledes av Helsedirektoratet. Direktoratet skal bidra i både prosjektgruppe og styringsgruppe, og sikre at relevante perspektiver, ansvar og virkemidler fra egen sektor ivaretas i det videre utviklingsarbeidet. Dette omfatter å sikre deltagelse fra kompetansemiljøer fra egen sektor til prosjektets eksterne arbeidsgruppe, og forankringsarbeid i eget direktorat. Arbeidet omfatter også å bidra til utvikling og tilpasning av et felles kunnskapsgrunnlag og kunnskapsbaserte tiltak, som kan støtte koordinert sektorovergripende innsats.	

Rapporteringskrav 3	Gevinstrealisering ESAS III
Rapportering	Årsrapport
JD viser til tidligere gitt oppdrag i tildelingsbrev 2025, supplerende tildelingsbrev 18. januar 2022 om gjennomføring av prosjektet ESAS (saksnr. 16/7430), samt brev av 28.06.2024 om revidert prosjektplan mv. (saksnr. 24/4037). KDI skal i 2026 rapportere på gevinstrealisering fra ESAS III-prosjektet.	

Rapporteringskrav 4	Redegjørelse om internasjonalt arbeid
Rapportering	Årsrapport
Gjennom EØS-midlene bidrar Norge til å styrke og videreutvikle kriminalomsorgen i andre land. Samarbeidet er også nyttig for norsk kriminalomsorg. KDI skal bidra i arbeidet med ny programperiode, som programpartner, og for å sikre at ny periode bidrar til synergieffekter for å styrke straffesakskjedens mål om lav kriminalitet og rettsikkerhet. KDI skal gi en kort redegjørelse for KDIs internasjonale arbeid foregående år, samt føringer og prioriteringer for inneværende år.	

Tilskudd til frivillige organisasjoner

Tilskuddsforvaltningen av post 70 under kap. 430 er delegert til KDI og skal forvaltes i tråd med Bestemmelser om økonomistyring i staten, kapittel 6. Tilskuddet skal gå til frivillige og ideelle organisasjoner som er aktive på kriminalomsorgens virksomhetsområde. Formålet med tilskuddsordningen er å hindre tilbakefall til ny kriminalitet gjennom å reintegrere domfelte under og etter straffegjennomføring til økt deltakelse i samfunnet og økt livsmestring. Midlene blir fordelt ut fra tydelige og faste kriterium, og i tråd med forskriften «forskrift om tilskudd til frivillige organisasjoner i kriminalomsorgen».

Bevilgningen for 2026 er på om lag 45 mill. kroner, jf. Stortingets budsjettvedtak. JD viser til omtale i Prop. 1 S (2025– 2026) hvor det fremgår at midlene skal fordeles av KDI etter søknad fra organisasjoner.

Rapporteringskrav 5	Vurdering av måloppnåelse tilskuddsordning
Rapportering	Årsrapport
KDI skal foreta en samlet vurdering av måloppnåelse for tilskuddsordningen på kap. 430, post 70 i 2026.	

Regelverksutvikling

Departementets lovarbeid og regelverksutvikling vil kreve dialog og bistand fra direktoratet om regelverksutvikling, herunder om økonomiske og administrative konsekvenser.

4. Styring og kontroll

4.1. Internkontroll

Virksomhetsleders internkontrollansvar er regulert i Reglement for økonomistyring i staten § 14 og utdypet i hovedinstruksen til kriminalomsorgen. For å nå kriminalomsorgens mål i møte med fremtidige utfordringer, er tilfredsstillende internkontroll særlig viktig. God internkontroll kan sikre at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning.

Kriminalomsorgens internkontroll skal sikre at virksomheten drives effektivt, i tråd med lover, regler og god forvaltningsskikk. Dette forutsetter systemer og rutiner som sørger for at oppgaver utføres i henhold til retningslinjer, at fastsatte mål nås og at ressursene brukes effektivt, samtidig som ubegrunnet forskjellsbehandling unngås. For å ivareta dette må direktoratet sikre lik praktisering av regelverk og krav i kriminalomsorgens enheter og regioner, ha tilstrekkelig og pålitelig informasjon om praksis i kriminalomsorgen og kunne rapportere dette til departementet. Dersom det avdekkes avvik skal KDI påse at korrigerende tiltak settes inn, og virksomheten skal i årsrapporten redegjøre for eventuelle vesentlige avvik og iverksatte forbedringer. Internkontrollen skal kunne etterprøves.

I 2026 skal kriminalomsorgen styrke sin internkontroll. KDI skal særlig arbeide for bedre systemer og rutiner som sikrer riktig og lik praksis i tråd med regelverket og fortløpende dokumentasjon av bruk av utelukkelse, tvangsmidler og kontrolltiltak, inkludert løpende vurderinger og oppfølging av de innsatte. Internkontrollen skal sikre at avvik blir fanget opp og fulgt opp systematisk. Det gjelder også der det er avdekket mangler i tilsyn og revisjoner. Direktoratet må kunne dokumentere at korrigerende tiltak gjennomføres, etterleves og bidrar til god praksis.

Kriminalomsorgen skal i årsrapporten gi en overordnet tilstandsvurdering av internkontrollen og hva som er grunnlaget for denne vurderingen. KDI skal sikre notoritet og dokumentasjon av vesentlige endringer i kriminalomsorgen, særlig på områder hvor det er risiko for menneskerettsbrudd.

Som et ledd i internkontrollen skal KDI sikre en bærekraftig økonomisk drift som innebærer budsjettbalanse.

KDI skal ha en internkontroll på informasjonssikkerhetsområdet som baserer seg på anerkjente standarder for styringssystem for informasjonssikkerhet i tråd med Forvaltningsforskriften § 15. Internkontrollen bør være en integrert del av kriminalomsorgens helhetlige styringssystem, jf. Digitaliseringsrundskrivet D-2/25.

Kriminalomsorgen skal ha etablert et forsvarlig system for kjøp av tjenester, som sikrer at kravene i forskrift om arbeidsvilkår i offentlige kontrakter etterleves. Virksomheten må påse at kontrollplikten av lønns- og arbeidsvilkår følges opp, og at det er etablert et system for å dokumentere dette.

KDI skal utarbeide nøkkeltall om etatens innsatsfaktorer og budsjettsituasjon, jf. statistikkoppdrag 5.

Rapporteringskrav 6	Internkontroll
Rapportering	Årsrapport
KDI skal i årsrapporten gi en overordnet tilstandsvurdering av internkontrollen og hva som er grunnlaget for denne vurderingen. Virksomheten skal i årsrapporten også rapportere om det er avdekket vesentlige avvik og hvilke forbedringstiltak som eventuelt er iverksatt.	

Rapporteringskrav 7	Systemer og rutiner for bedre dokumentasjon og oppfølging av avvik i kriminalomsorgen
Rapportering	Tertialvis og årsrapport
Det vises til KDIs plan om systemer og rutiner for bedre dokumentasjon og oppfølging av avvik i kriminalomsorgen, oversendt departementet 28. november 2025. KDI bes om å rapportere om effektene av denne planen.	

4.2. Sikkerhetsstyring

Kriminalomsorgen skal basere sitt IKT-sikkerhetsarbeid på NSMs grunnprinsipper for IKT-sikkerhet <https://nsm.no/regelverk-og-hjelp/rad-og-anbefalinger/grunnprinsipper-for-ikt-sikkerhet/introduksjon/>, og rapportere på status for dette arbeidet i årsrapporten.

Justis- og beredskapsdepartementet legger stor vekt på at justissektoren har god styring og kontroll med IKT-sikkerheten. Å sørge for god sikkerhetsstyring innad i virksomheten er viktig som et forebyggende tiltak for å bidra til å øke robusthet og redusere sårbarhet.

Departementet ber om at virksomheten redegjør for følgende:

- status for implementering av NSMs grunnprinsipper for digital sikkerhet
- digital sikkerhetstilstand i egen virksomhet
- de viktigste tiltakene i virksomheten for bedring av den digitale sikkerhetstilstanden.

Virksomheten må selv gjøre verdivurdering av informasjonen i rapporten mht. eventuell sikkerhetsgradering i samsvar med sikkerhetsloven kapittel 5. Rapporteringen om digital sikkerhet må om nødvendig utformes som et gradert vedlegg til årsrapporten.

Hvis forholdene ligger til rette for det, kan det eventuelt gis en utdypende muntlig rapport i årsrapportmøtet. Justis- og beredskapsdepartementet minner i forbindelse med rapporteringen på digital sikkerhet om at NSM nylig har lansert et verktøy som er godt

egnet til å evaluere egen IKT-sikkerhet: Cybersjekk. Verktøyet kan gi et godt grunnlag for en overordnet rapportering til departementet.

4.3. Langsiktig utvikling, forbedring og effektivisering

Kriminalomsorgen må ha strategier og planer som viser hvilke utviklingsbehov etaten har for å løse samfunnsoppdraget på lang sikt og hvordan etaten skal ivareta dette.

Kriminalomsorgen skal arbeide systematisk og kontinuerlig med å identifisere og iverksette tiltak som kan gi en bedre og mer effektiv oppgaveløsning i virksomheten og bedre tjenester for brukerne. Kriminalomsorgen bør særlig vektlegge hvordan digitalisering kan legge til rette for dette. I utviklingsarbeidet må etatene se regelverk, prosesser, kompetanse, organisering og ny teknologi, herunder handlingsrommet for bruk av kunstig intelligens, i sammenheng. Kriminalomsorgen skal i årsrapportens kap. V beskrive dette arbeidet.

4.4. Saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet

Kriminalomsorgen fikk i 2023 og 2024 gitt revisjonsberetning med forbehold, da Riksrevisjonen ikke kunne bekrefte om alt salg knyttet til arbeidsdriften blir korrekt registrert og bokført. Videre ble det avdekket brudd på det administrative regelverket hos Kriminalomsorgsdirektoratet på grunn av mangler ved internkontrollen og rutinene for å sikre at økonomireglementet i staten og bokføringsforskriften for inntekter blir fulgt. Departementet legger til grunn at KDI i 2026 ferdigstiller tiltakene for å lukke de påviste avvikene.

Merknader fra Riksrevisjonen, og uttalelser fra Sivilombudet, Likestillingsombudet, Barneombudet, Tilsynsrådet for kriminalomsorgen og andre kontrollorgan skal ha høy prioritet. KDI skal vurdere anbefalte tiltak og utarbeide en konkret plan for oppfølging av anbefalte tiltak samt eventuelle feil og mangler som er pekt på. Oppfølgingsplanen vil være tema i styringsdialogen og skal omtales i årsrapporten.

OPPFØLGING AV SAKER FRA RIKSREVISJONEN OG SIVILOMBUDET	
Rapportering	Årsrapport
KDI skal rapportere samlet på saker fra Riksrevisjonen og Sivilombudet, inkludert hvordan sakene følges opp og eventuelle avvik. Det skal også informeres løpende til departementet ved besøk fra Sivilombudet og andre kontrollorganer. Det vises blant annet til kritikk fra Sivilombudet om bruk av tolk. KDI bes gi en redegjørelse for bruk av tolketjenester.	

4.5. Fellesføringer fra Regjeringen

1. Systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk

Det er et mål med systematisk og helhetlig arbeid for å redusere klimagassutslipp, naturfotavtrykk og energibruk. KDI skal følge opp dette målet. I dette arbeidet skal det tas hensyn til ivaretagelse av virksomhetens kjerneoppgaver og kostnadseffektivitet.

KDI skal også vurdere hvordan klimaendringene vil påvirke virksomheten.

KDI skal gjøre systematiske vurderinger av egen energibruk og ta i bruk lønnsomme energieffektive løsninger, samt øke energifleksibiliteten der dette er relevant.

2. Positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring

Regjeringen har høye ambisjoner når det gjelder inkludering og mangfold. Statlige virksomheter skal ha en positiv utvikling i antall ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring.

Arbeidsgiverne skal i samarbeid med de tillitsvalgte selv definere et hensiktsmessig ambisjonsnivå ut fra virksomhetens egenart og størrelse.

KDI skal i årsrapporten oppgi antallet ansettelser av personer med funksjonsnedsettelse og/eller fravær fra arbeid, utdanning eller opplæring i 2026 og det totale antallet ansettelser i virksomheten i 2026. Virksomheten skal også omtale utviklingen i 2026 sett opp mot det virksomheten har rapportert for 2025.

3. Redusere konsulentbruken

Det er et mål at staten samlet sett skal redusere konsulentbruken ved å utvikle egen kompetanse. KDI skal arbeide for å redusere konsulentbruken på områder der det ligger til

rette for å benytte interne ressurser og kompetanse. Utover informasjons- og holdningskampanjer skal tjenester fra kommunikasjonsbransjen som hovedregel ikke benyttes.

KDI skal i årsrapporten for 2026 rapportere om konsulentbruken og oppfølgingen av fellesføringen, herunder om totalbeløp for kjøp av konsulenttjenester, hvilke tiltak som er iverksatt og konkrete resultater. Dersom det er fagområder og/eller kompetanseområder i virksomheten der konsulenter benyttes i særlig grad, skal bakgrunnen for dette omtales nærmere.

KDI skal som en del av rapporteringen også gi en overordnet omtale av eventuelle kjøp av konsulenttjenester fra kommunikasjonsbransjen (alle typer kommunikasjonstjenester) i 2026 og opplyse om totalbeløp for kjøp av slike tjenester. Dersom utgifter til kjøp av konsulenttjenester er vesentlige, bør virksomheten i note til årsregnskapet spesifisere dette nærmere. Dersom virksomheten har større kjøp av konsulenttjenester fra andre statlige leverandører, bør dette fremgå særskilt.

Fellesføringene for 2026 er de samme som for 2025. Rundskriv D-1/25 med utdypende forklaring på hvordan virksomhetene skal forstå fellesføringene og hvordan de skal framstille resultatene i årsrapportene kan derfor brukes inntil videre. Digitaliserings- og forvaltningsdepartementet vil tidlig i 2026 sende ut et oppdatert rundskriv.

5 Rapportering i 2026

5.1. Styringsdialogen

Styringsdialog 2026

Styringsdialogen mellom Kriminalomsorgen og JD er innrettet etter risiko og vesentlighet. Risikoperspektivet skal også integreres i virksomhetens rapportering.

Årsrapport med årsregnskap

Årsrapporten for 2025 skal oversendes departementet senest 12. mars 2026.

Årsrapporten skal utformes iht. til de obligatoriske kravene som følger av bestemmelsene om økonomistyring i staten punkt 1.6.1 og 2.3.3 og rundskriv R-115 Utarbeidelse og avleggelse av statlige virksomheters årsregnskap. Årsrapporten skal dekke alle forhold nevnt i dette tildelingsbrevet og inneholde vurderinger og analyser av utviklingen under hvert hovedmål.

Årsrapport med årsregnskap og revisjonsberetning skal publiseres på etatens nettsider etter behandling av rapporten på årsmøtet, og senest innen 1. mai.

Budsjettår	Sak	Frist/tidspunkt
Statsbudsjettet 2027	Oppstartsmøtet utvikling av tildelingsbrevet 2027	Januar/februar
Statsbudsjettet 2025	Forklaringer til statsregnskapet 2025	30. januar 2026
Statsbudsjettet 2026	Innspill til revidert nasjonalbudsjett 2026	13.02.2026
	Fagmøte om KODA	12.02.2026
Statsbudsjettet 2025	Årsrapport 2025	12.03.2026
Statsbudsjettet 2025 og 2026	Etatsstyringsmøte årsrapport 2025	23.04.2026 kl. 10.00-13.30
Statsbudsjettet 2027	Rammefordeling 2027: oppdaterte satsingsforslag, interne omprioriteringer og andre rammeendringer	11.05.2026
	Strategisamling	19.05.2026
Statsbudsjettet 2026	1. tertialrapport pr. 30.04.2026	01.06.2026
Statsbudsjettet 2027	Møte om tildelingsbrevet 2027	04.06.2026 Kl. 10- 11:30
Statsbudsjettet 2026	Etatsstyringsmøte	18.06.2026 kl. 09.00-11.00
Statsbudsjettet 2026	Innspill til Prop. 1 S (2026-2027)	07.08.2026
	Fagmøte	27.08.2026
Statsbudsjettet 2026	2. tertialrapport pr. 31.08.26	30.09.2026
Statsbudsjettet 2026	Innspill nysaldering 2026	
Statsbudsjettet 2028	Innspill 2028-budsjettet: satsingsforslag, budsjetttiltak og konsekvensjusteringer	21.10.2026
Statsbudsjettet 2026	Etatsstyringsmøte	08.11.2026

		kl. 12.00-14.30
--	--	-----------------

6 Budsjettrammen og fullmakter for 2026

KDI har ansvaret for å planlegge virksomheten i 2026 slik at målene kan nås innenfor bevilgningsrammene, jf. Reglement for økonomistyring i staten § 9 og Bestemmelser om økonomistyring i staten, pkt. 2.2. Departementet forutsetter at etaten rapporterer om vesentlige endringer eller feil i budsjettforutsetningene. Etaten må tilpasse virksomhetens aktivitetsnivå til virksomhetens budsjettramme slik at det ikke pådras utgifter uten at det er bevilgningsmessig dekning for det. Ved behov må etaten redegjøre for ev. omprioriteringer/handlingsalternativer for å nå målene innenfor de gjeldende rammene.

6.1. Budsjettrammen

Kap. 430	Kriminalomsorgen	<i>(i 1000 kroner)</i>
Post 01	Driftsutgifter	6 520 521
Post 21	Spesielle driftsutgifter	130 500
Post 45	Større utstysanskaffelser og vedlikehold	61 684
Post 60	Refusjoner til kommunene, forvaringsdømte mv.	172 142
Post 70	Tilskudd	44 768
Sum		6 929 615
Kap. 3430		
Post 02	Arbeidsdriftens inntekter	130 500
Post 03	Andre inntekter	28 155
Post 04	Tilskudd	18 000
Sum		176 655
Kap. 432	Kriminalomsorgens høyskole og utdanningssenter	
Post 01	Driftsutgifter	335 145
Sum		335 145
Kap. 3432		
Post 03		829
Sum		829

Følgende økninger er innarbeidet i budsjettrammen for 2026:

Kap. 430, post 01

- 104,3 mill. kroner for å styrke kriminalomsorgen og bedre bemanningssituasjonen, noe som blant annet skal bidra til et mer forsvarlig minimum av tid utenfor fengselscellen og menneskelig kontakt for de innsatte. Tiltaket må sees i sammenheng med en styrkelse av kap. 432, post 01, til økt opptak ved KRUS.
- 35 mill. kroner til drift av seks nye plasser ved Ungdomsenhet øst
- 33 mill. kroner til husleie og drift i anledning utvidelsen av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling.

- 6 mill. kroner til prosjektgjennomføring i kriminalomsorgen i anledning utvidelsen av Innlandet fengsler, Ilseng avdeling.
- 6 mill. kroner til rettshjelp til innsatte.
- 3,5 mill. kroner til kriminalomsorgen sin arbeid med omvendt voldsalarm
- 7,6 mill. kroner til hurtigspor for raskere behandling av straffesaker i Sør-Vest, Sør-Øst, Trøndelag og Vest politidistrikt hvor gjerningspersonen er under 18 år.
- 1,5 mill. kroner til videreutvikling og forbedring av arbeidet med statistikk og analyse.

Kap. 430, post 45

- 26,8 mill. kroner til utvidelse av Innlandet fengsel, Ilseng avdeling.

Kap. 432, post 01

- 74,7 mill. kroner til å styrke KRUS for gjennomføring av økt opptak inkludert et desentralisert studium.

Følgende reduksjoner er innarbeidet i budsjetttrammen for 2026:

Kap. 430, post 01

- 5 mill. kroner til Statsbygg, fra kap. 430, post 01 til arbeidet med forprosjektering av nytt kvinnefengsel.
- 4 mill. kroner fra kap. 430, post 01 til omprioritering fra varer og tjenester til diverse andre formål.

Kap. 430, post 45

- 40 mill. kroner på kap. 430, post 45, til utbygging av Ungdomsenhet øst.
- 39,6 mill. kroner på kap. 430, post 45 til utvidelse av Romerike fengsel, Ullersmo avdeling.

Følgende midler er holdt tilbake i departementet:

JD holder tilbake 8,5 mill. kroner fra kap. 430, post 01 til utgifter knyttet til bl.a. kvalitetssikring av byggeprosjekter og andre utredningsbehov.

6.2. Fullmakter 2026

Delegering av fullmakter iht. Stortingets budsjettvedtak:

Bevilgningen under kap. 430, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 03 (Andre inntekter) og post 04 (Tilskudd)

Bevilgningen under kap. 430, post 21 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3430, post 02 (Arbeidsdriftens inntekter)

Bevilgningen under kap. 432, post 01 kan overskrides mot tilsvarende merinntekter under kap. 3432, post 03 (Andre inntekter) og kap. 3430, post 04

Merinntekt som gir grunnlag for overskridelse, skal også dekke merverdiavgift knyttet til overskridelsen, og berører derfor også kap. 1633, post 01 for de statlige forvaltningsorganene som inngår i nettoordningen for merverdiavgift. Merinntekter og eventuelle mindreinntekter tas med i beregningen av overføring av ubrukt bevilgning til neste år.

JD gjør oppmerksom på at KDI ikke kan overskride kap. 430, post 01 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430, post 02. Merinntekter på kap. 3430, post 02 skal ses i sammenheng med kap. 430, post 21.

KDI gis fullmakt til å overskride driftsbevilgninger mot tilsvarende merinntekter på følgende vilkår:

- Merinntekt og merutgift må beregnes i forhold til den samlede bevilgningen på hver av postene. Overskridelsen må minimum dekkes av merinntekter som rapporteres til bevilgningsregnskapet i samme budsjettår.
- Merinntekten må være et resultat av økt aktivitet i forhold til budsjettforutsetningene for vedkommende år.
- Den inntektsbringende aktiviteten må ligge innenfor det som er virksomhetens mål, oppgaver og rammevilkår.
- Den inntektsfinansierte aktiviteten må ikke binde opp et høyere aktivitetsnivå enn det som dekkes av utgiftsbevilgningen dersom merinntektene faller bort.

Delegering av fullmakter i henhold til Bevilgningsreglementet

Bevilgningsreglementet inneholder en del fullmakter for Kongen til å gjøre unntak fra eller utfylle bevilgningsreglementets bestemmelser. I rundskriv R-110 gir Finansdepartementet departementene fullmakter til å gjøre unntak fra enkelte av bevilgningsreglementets hovedprinsipper. I tillegg blir det redegjort for fullmakter som ikke delegeres til departementene, men som åpner for at departementene kan søke om samtykke fra Finansdepartementet i enkeltsaker.

Delegert myndighet skal alltid utøves i samsvar med gjeldende lover og regler, gitte retningslinjer og intensjoner for hvorledes fullmaktene skal brukes.

Det vises til veilederen i statlig budsjettarbeid der bl.a. bruk av unntaksbestemmelser i bevilgningsreglementet (budsjettfullmakter) er omtalt.

Paragrafene i parentes i punktene under refererer til paragrafene i bevilgningsreglementet.

Fullmakt til nettobudsjettering ved utskifting av utstyr (bevilgningsreglementet § 3)

Hovedregelen i bevilgningsreglementet er at alle utgifter og inntekter føres brutto i budsjett og bevilgningsregnskap. Det er imidlertid gitt et unntak som tillater nettoføring i

forbindelse med utskifting av utstyr. Med dette gis KDI fullmakt til nettoføring ved utskifting av utstyr på følgende vilkår:

- a) Inntekter fra salg av brukt utstyr kan nettoføres på post 01 Driftsutgifter og post 21 Spesielle driftsutgifter, med inntil 5 prosent av bevilgningen på den aktuelle posten.
- b) Salgsinntektene må skrive seg fra utskiftninger som er ledd i en rutinemessig fornyelse av utstyr. I praksis vil dette gjelde inntekter fra salg av utstyr som er av en slik art at det ved anskaffelsen skal dekkes under post 01 Driftsutgifter. Inntekter fra salg av utstyr som etter sin art skal dekkes under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, må bruttoføres på vanlig måte.
- c) Salgsinntektene skal bokføres som en inntekt i kontoklasse 3 i standard kontoplan (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-102](#)) og rapporteres til bevilgningsregnskapet på post 01 Driftsutgifter eller post 21 Spesielle driftsutgifter (jf. Finansdepartementets [rundskriv R-101](#)). Føringen må gjøres slik at det er mulig å kontrollere at grensen på fem prosent ikke overskrides.

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret (§ 6)

Fullmakt til å inngå leieavtaler og avtaler om kjøp av tjenester utover budsjettåret på de vilkår som fremgår av rundskriv R-110 [Fullmakter i henhold til bevilgningsreglementet](#) punkt 2.3. For husleieavtaler gjelder vilkår og prosedyrer som framgår av Kommunal- og distriktsdepartementets [Instruks om håndtering av bygge- og leiesaker i statlig sivil sektor - regjeringen.no](#). Statsbygg skal benyttes som rådgiver for alle husleieavtaler med samlet verdi på 30 millioner kroner eller mer i avtaleperioden. Statsbyggs vurdering skal vedlegges i saker som forelegges for departementet. Det presiseres at terskelverdien for sum av fremtidige leieforpliktelser på 100 millioner kroner eller mer ved leie i markedet er inklusive ev. opsjoner om forlengelse.

Departementet vil for øvrig særlig peke på følgende:

- Utgiftene i forbindelse med avtalene må kunne dekkes innenfor et uendret bevilgningsnivå på vedkommende budsjettpost i hele avtaleperioden og uten at det svekker evnen til å gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og departementets fastsatte mål og prioriteringer.
- Ved inngåelse av leieavtale for lokaler utover budsjettåret kan også mindre bygningsmessige tilpasninger og bygningsmessig infrastruktur inngå i leieavtalen, for eksempel byggnær IKT. Byggnær IKT omfatter grunnleggende teknisk infrastruktur og teknologi tett integrert med bygget, som for eksempel kabling og lokalt datanettverk samt tele- og automatiseringsanlegg.

Fullmakt til å overskride investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel

Det følger av hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning at det ikke er adgang til å omdisponere et bevilget utgiftsbeløp fra en post til en annen.

Bevilgningsreglementet § 11 fjerde ledd nr. 2 inneholder imidlertid et unntak ved at Kongen kan gi bestemmelser om overskridelse av investeringsbevilgninger mot tilsvarende innsparing under driftsbevilgninger under samme budsjettkapittel.

KDI gis fullmakt til å omdisponere fra driftsbevilgninger til investeringsbevilgninger på følgende vilkår:

- Det kan omdisponeres inntil 5 prosent av bevilgningen under post 01 Driftsutgifter til post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, under samme kapittel.
- Omdisponeringen må ikke føre til økte utgifter ved at den binder opp framtidige drifts- og investeringsutgifter.

Beløp som er omdisponert fra post 01 Driftsutgifter kan tas med ved beregningen av overførbart beløp under post 45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold.

Fullmakt til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål mot tilsvarende innsparing i de tre følgende budsjettår

Hovedregelen i bevilgningsreglementet § 5 annet ledd første setning er at det ikke er adgang til å overskride en utgiftsbevilgning. Etter bevilgningsreglementets § 11 fjerde ledd nr. 3 gis det adgang til å overskride driftsbevilgninger til investeringsformål med inntil 5 pst. mot tilsvarende innsparing i løpet av de tre følgende budsjettår. Det vises til rundskriv R-110 punkt 2.6.

KDI må i hvert enkelt tilfelle sende søknad til Justis- og beredskapsdepartementet om slikt samtykke før bevilgningen kan overskrides.

Overføring av ubrukt driftsbevilgning fra ett år til neste (§ 5)

Det er som regel ikke adgang til å overskride et tildelt beløp eller til å overføre det til en annen budsjettermin eller til en annen budsjettpost i samme termin. Det er imidlertid gitt et unntak ved at inntil 5 pst. av ubrukt driftsbevilgningen under post 01 og post 21 kan overføres til neste budsjettår.

Søknad om slik overføring skal godkjennes av Finansdepartementet.

Kriminalomsorgsdirektoratet sender søknad til Justis- og beredskapsdepartementet i forbindelse med regnskapsrapporten per 31. desember. Eventuelt overført beløp kan ikke disponeres av kriminalomsorgen før departementet gir beskjed om det gjennom supplerende tildelingsbrev.

Fullmakt til å pådra staten forpliktelser i investeringsprosjekter

Utvidelse av Innlandet fengsel, Ilseng avdeling

Det gis samtykke til å bestille og forplikte staten utover budsjettåret under kap. 430 Kriminalomsorgen, post 45 til brukerutstyrsprosjektet utvidelse av Innlandet fengsel, Ilseng avdeling. Samlede forpliktelser og utbetalinger kan ikke overskride kostnadsrammen på 301 mill. kroner (2026-kroner).